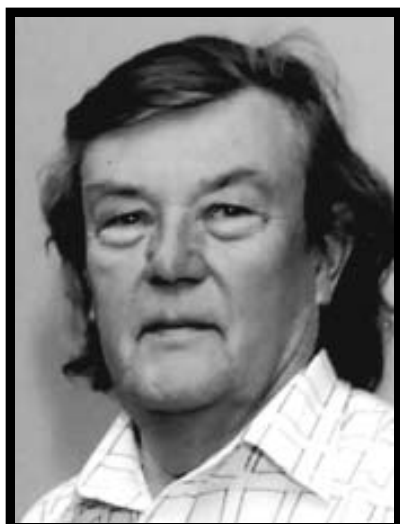

**ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА,
ДОКТОРА ЕКОНОМІЧНИХ НАУК
В. П. ТРОФІМОВА**

**IN THE MEMORY OF PROFESSOR,
DOCTOR OF ECONOMIC SCIENCES
VALERII TROFIMOV**

19 травня 2018 р. на 79-му році пішов з життя Валерій Петрович Трофімов – видатний український вчений-статистик. Його доля була непростю, життя поділилося на українську, міжнародну та ізраїльську частини.

Українські роки нерозривно пов'язані з Київським інститутом народного господарства (нині – Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана). У його стінах В.П. Трофімов пройшов шлях від студента, аспіранта, асистента до професора і завідувача кафедри загальної теорії статистики. У 1965 р. він захистив кандидатську, а в 1980 р. – докторську дисертацію на тему

“Методологічні проблеми вимірювання взаємозв'язків соціально-економічних явищ”. У 1970 р. йому було присвоєно наукове звання доцента, а в 1982 р. – професора.

Основні наукові дослідження В.П. Трофімова присвячені вдосконаленню статистичної методології аналізу взаємозв'язків соціально-економічних явищ, закономірностей їх розвитку і прогнозування. Він розробив методи побудови стандартизованих групувань, кумулятивні критерії зв'язку. Багато уваги В.П. Трофімов присвятив теоретичним і логічним засадам багатофакторного кореляційно-регресійного і дисперсійного аналізу в економіко-статистичних дослідженнях, використанню електронно-обчислювальної техніки при опрацюванні статистичної інформації. Саме В.П. Трофімовим розроблено методологію і методику вимірювання зв'язку на основі просторово-часових рядів і динаміко-аналітичних групувань, запропоновано кумулятивні критерії перевірки істотності та лінійності зв'язку і методику їх застосування в одно- та багатофакторних моделях для незгрупованих даних і аналітичних групувань, побудовано таблиці критичних значень кумулятивних критеріїв, причому ці критерії мають перевагу порівняно з критеріями дисперсійного аналізу.

Результати досліджень опубліковано у двох монографіях – “Вимірювання взаємозв'язків соціально-економічних явищ” (1975) і “Логічна структура ста-

тистичних моделей” (1985), трьох книгах у співавторстві – “Статистичні методи вимірювання зв’язку” (1971), “Критерії математичної статистики в економічних дослідженнях” (1973), “Статистичне вимірювання зв’язку” (1973), а також у багатьох статтях, головними з яких є: “Аналіз групувань методом найменших квадратів” (1971), “Питання факторного аналізу попиту та споживання” (1969), “Стандартизовані групування при аналізі ефективності сільськогосподарського виробництва” (1977), “Багатофакторний дисперсійний аналіз статистичних групувань” (1973), “Статистичне моделювання економічних показників методом об’єкто-періодів” (1974).

Наукові інтереси В.П. Трофімова не обмежувалися тільки розв’язанням проблем теорії статистики. Значну увагу він приділяв практичним питанням застосування обчислювальної техніки та створенню спеціалізованого програмного забезпечення для обробки статистичної інформації, що у 1970–1990-х роках було актуальною проблемою.

Уся наукова діяльність В.П. Трофімова сприяла розвитку української статистичної школи, посиленню її наукових позицій та авторитетові на теренах колишнього СРСР.

З 1984 по 1994 р. він працював керівником різних проектів Організації Об’єднаних Націй, де мав високий авторитет серед колег. Ця робота включала розробку і нагляд за демографічними проектами в Африці.

Після цього до останніх своїх днів В.П. Трофімов працював в Ізраїльському технологічному інституті на факультеті індустріального інжинірингу та менеджменту. Він очолював розробку програмного забезпечення SEELab, у якій були реалізовані його статистичні ідеї, затребувана його висока кваліфікація розробника програмного забезпечення, яку він набував роками.

Усі, хто знав Валерія Петровича, поважали його як науковця і цінували можливість працювати разом з ним: він завжди був джерелом натхнення та ентузіазму. Висловлюємо свої щирі співчуття його дружині та сину. Ми завжди пам’ятатимемо Валерія Петровича Трофімова й надихатимемося його ідеями.
